

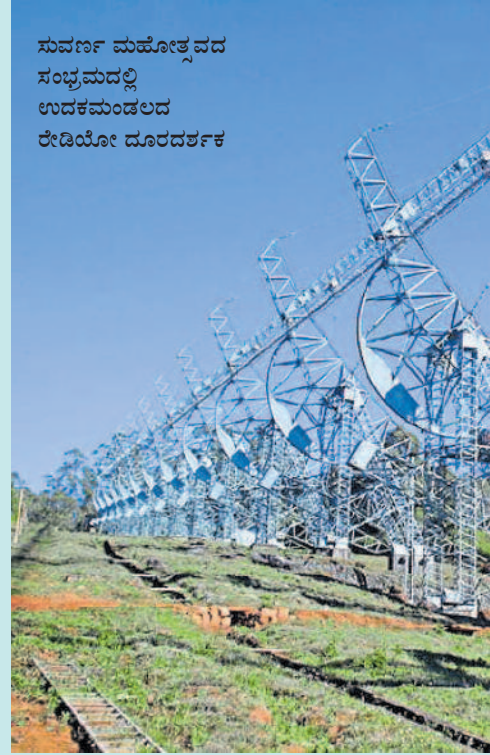

ಶೋ!

‘ಗದ್ದಲ’ ಹೆಚ್ಚಾಯ್ತು!

ಉದಕಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ‘ಊಟಿ ರೇಡಿಯೋ ಟೆಲಿಸ್ಕೋಪ್’ಗೀಗ ಐವತ್ತು ವರ್ಷ. ಈ ಅರ್ಧ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ರೇಡಿಯೋ ತರಂಗಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿವೆ. ಆ ರೇಡಿಯೋ ತರಂಗಗಳ ಲೋಕದಲ್ಲಿಂದು ಸುತ್ತು.

■ ಬಿ.ಎಸ್. ಶೈಲಜಾ

ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವದ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿ ಉದಕಮಂಡಲದ ರೇಡಿಯೋ ದೂರದರ್ಶಕ

ನಮ್ಮ ಮೊದಲ ಟಿವಿ ಪುಟ್ಟದು, ಪೋರ್ಟಬಲ್, ಅದಕ್ಕೆ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಎರಡು ಕೋಡುಗಳಿದ್ದವು. ಅದನ್ನು ಹಾಗೆ ಹೀಗೆ ತಿರುಗಿಸಿ ಆಗ ಇದ್ದ ಒಂದೇ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಚಾನಲ್ ಅನ್ನು ನೋಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅಡ್ಡಡ್ಡ ಗೆರೆಗಳು, ಕಪ್ಪು ಚುಕ್ಕೆಗಳ ಮಧ್ಯೆಯೂ ಏನೋ ಒಂದು ಚಿತ್ರ ಮಿಂಚಿ ಮಾಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಿದ್ದ ತತ್ತ್ವ ‘ಧ್ವನಿಯಲೆಗಳಿಗಿಂತ ಬೆಳಕಿನ ಅಲೆಗಳ ವೇಗ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು’ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಡಾಖಂಡಿತವಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಮೊದಲು ಧ್ವನಿಯನ್ನೇ ಬಿತ್ತರಿಸಿ, ಆಮೇಲೆ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಮಿಂಚು ಫಲಾರ್ ಎಂದಾಗಲೆಲ್ಲ ಅದು ಸ್ವಬ್ಧವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ? ಕಿಟಕಿಯಾಚೆ ಯಾರಾದರೂ ಸ್ಕೂಟರ್ / ಬೈಕ್ ಅನ್ನು ಸ್ಪಾರ್ಟ್ ಮಾಡಿದರೂ ಮೌನವ್ರತ ತಾಳುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಅದರ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಗುಣಗಳಿಗಿಂತ ಮಾನವೀಯ ಗುಣಗಳಿಂದಲೇ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ಬಹುಬೇಗ ನಿವೃತ್ತಿ ಪಡೆಯಿತು. ಈ ವಿಚಿತ್ರ ಕಾಯಿಲೆಗೆ ಕಾರಣ, ನಮಗೆ ಕಾಣದ ಆದರೆ ಟಿವಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೇಳುವ ‘ನಾಯ್ಡ್’, ಗದ್ದಲ.

ಟಿವಿ ಎಂಬುದರ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಗುಣಗಳತ್ತ ಗಮನ ಹರಿಸಿದಾಗ ಸಹಜವಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವುದು ಆಂಟೆನಾಗಳು. ಎಲ್ಲ ಮನೆಗಳ ತಾರಸಿಯತ್ತ ಈಗ ಕವಿ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಕಣ್ಣು ಹಾಯಿಸಿದ್ದರೆ, ‘ತಾರಸಿಗುಂ ಡಿಶ್ ಭೂಷಣಂ’ ಎಂದೇ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದನೋ ಏನೋ.

ಮೊದಮೊದಲಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಡಿಶ್‌ಗಳು ಕಂಡವು. ಈಗ ಅದನ್ನು ತಂತ್ರಜ್ಞರು ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ ಪುಟ್ಟದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಬೈಲಾಳುವಿನಲ್ಲಿ 30 ಮೀಟರ್ ವ್ಯಾಸದ ಡಿಶ್ ಅಥವಾ ಪುಣೆಯ ಸಮೀಪದ ಬೃಹತ್ ಡಿಶ್‌ಗಳ ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ಗಾತ್ರದ ಚಿತ್ತಾರವೇ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದಾಗ ಇದೇಕೆ ಎಂದೂ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮೂಡುವುದು ಸಹಜ.

ರೇಡಿಯೋ ತರಂಗಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ನೂರು ವರ್ಷಗಳೇ ಸಂದಿವೆ. ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧನೆಗೆ ಅವು ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತ ಎಂಬ ಅಂಶ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸಂಚಲನೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿತು. ತಂತುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸುದ್ದಿ ಮುಟ್ಟಿಸಬಹುದು ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಆಗ ಪ್ರಚಲಿತವಿದ್ದ ಉಪಮೆಯೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ದೆಹಲಿಯವರೆಗೂ ಇರುವ ನಾಯಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ; ಇಲ್ಲಿ ಬಾಲ ಎಳೆದರೆ ಅದು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಬೊಗಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮುಂದೆ ತಂತಿ ಇಲ್ಲದೆಯೂ ಸಂದೇಶಗಳು ರವಾನೆಯಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದಾಗ, ಪಾಪಿ!, ಈ ನಾಯಿ ಸತ್ತುಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು.

ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದ ಈ ರೇಡಿಯೋ ತರಂಗಗಳು ವಿಚಿತ್ರ ಬಗೆಯ ಕತೆಗಳಿಗೂ ಎಡೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟವು. ನಮಗೆ ಬೆಳಕು ಹೇಗೆ ಅವಶ್ಯಕವೋ ಹಾಗೆ ರೇಡಿಯೋಗಳೇ ಸ್ಪರ್ಶ ಮಾಡುವವಾಗಬಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳೂ ಇರಬಹುದಲ್ಲವೇ? ಈ ವಿಚಿತ್ರ ತರ್ಕ ಜೀವವಿಜ್ಞಾನಿ ಜಿ.ಬಿ.ಎಸ್. ಹಾಲ್ಡೆನ್ ಅವರದ್ದು. ಅವರು 1940ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ

ಬರೆದ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ದೆವುಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವಿದೆ. ಜಾದೂ ರತ್ನಗಂಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದಿಳಿಯುವ ಸಾಹಸ ಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದು ಒಂದು ದೆವ್ವದ ಸಹಾಯದಿಂದ. ಅದು ಮಾರ್ಗ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆ ನೋವಿನಿಂದ ನರಳುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಿಂದ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾಗೆ ರೇಡಿಯೋ ಸಂದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಷೇರುಪೇಟೆ ಸಮಾಚಾರ ಬಿತ್ತರವಾಗುತ್ತಿತ್ತಂತೆ! ಆ ರೇಡಿಯೋ ತರಂಗಗಳು ಈ ದೆವ್ವದ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಟ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದವಂತೆ.

ಯೂರೋಪ್‌ನಿಂದ ಅಮೆರಿಕಾಗೆ ತಂತಿ ಎಳೆಯುವ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಿದ್ದುದು ನಿಜ. ಆದರೂ ತಂತಿ ಇಲ್ಲದೇ ವಾತಾವರಣದ ಅಯೋಣ್ಣಾವರಣವನ್ನು ಬಳಸಿ ಸುದ್ದಿ ತಲುಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ನಡೆದವಷ್ಟೇ. ಇವು ವಿಶ್ವಯುದ್ಧದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಮಹತ್ವ ಪಡೆದುಕೊಂಡವು. ವಿಖ್ಯಾತ ‘ಬೆಲ್’ ಸಂಸ್ಥೆ ಒಬ್ಬ ಯುವ ವಿಜ್ಞಾನಿಗೆ ಒಂದು ವಿನೂತನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸಿತು: ಹೀಗೆ ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ರವಾನಿಸುವಾಗ ಯಾವುದಾದರೂ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂದೇಶಗಳೂ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡುಬಿಡಬಹುದೇ? ಆ ಯುವಕ ಕಾರ್ಲ್ ಜಾನ್ನ್ ನಡೆಸಿದ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಹತ್ವ ಪಡೆದುಕೊಂಡವು. ಸೂರ್ಯನಿಂದ ರೇಡಿಯೋ ತರಂಗಗಳು ಬರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಆತ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಮಹತ್ವದ ಸಂಶೋಧನೆಯಾಯಿತು. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ